

DETECCIÓ DE NECESSITATS DE PRODUCTES DE SUPORT A LA MOBILITAT I LA MOBILITZACIÓ SEGURA TERAPÈUTICA DE PERSONES EN SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA EN ELS SERVEIS D'ATENCIÓ DOMICILIÀRIA

FORMACIÓ CONTINUADA

euit:

Escola Universitària
d'Infermeria i
Teràpia Ocupacional
de Terrassa

adscrita a la **UAB**

1. JUSTIFICACIÓ

Les tasques de mobilització i desplaçament de persones en situació de dependència, constitueixen un veritable repte pels sectors d'atenció sanitària i en particular en els serveis d'atenció domiciliària, en la prevenció dels trastorns musculoesquelètics i la reducció dels accidents de treball.

Des de fa més de tres dècades, la recerca epidemiològica, ens ha proveït d'evidència sobre el fet, que les tasques de mobilització manual de pacients, suposen un alt risc pels professionals cuidadors (Nelson i Baptiste , 2006). Actualment sabem, que no hi ha forma segura de mobilitzar manualment un pacient (Corlett et al., 1993; Nelson i Baptiste, 2006; Nelson et al., 2007 i 2009) i que les tasques de mobilització i desplaçament manual dels usuaris estan per sobre dels límits de tolerància del sistema musculoesquelètic del professional (Amick et al., 2006; Bos et al., 2006; Martimo et al., 2008; Waters, 2007; Nelson et al., 2009).

La implementació de programes d'intervenció preventiva fonamentats en els principis dels models de Mobilització i el Desplaçament Segur (*Safe Patient Handling and Movement – SPHM*) i *Single Handed Care – SHC*, així com en les polítiques de *No Lifting*, tenen per objectiu promoure condicions i entorns de treball segurs, tant pels professionals com pels receptors del serveis.

Els avenços tecnològics en els àmbits assistencials, faciliten la implementació de noves tècniques de treball i la utilització de productes de suport (PS), dissenyats per reduir els riscos adversos compartits per professionals i usuaris (Griffits, 2012), durant les tasques de mobilització i desplaçament de persones amb mobilitat limitada..

L'ús de productes de suport i equipament adequats per a la cura, és una part fonamental de les polítiques preventives dels riscos adversos, associats a aquests processos d'interacció assistencial. L'avaluació multidimensional d'aquests processos afavoreix la implementació de mesures preventives i interventives que incrementen la qualitat de les tècniques de treball del professional i de la cura de la persona (ISO 2011 – ISO/PDTR 12296).

Els productes de suport, es defineixen com a qualsevol producte (dispositiu, equipament, instrument), destinat a facilitar la participació, protegir, recolzar, entrenar, mesurar o substituir funcions o estructures corporals i activitats, o prevenir deficiències i limitacions en l'activitat o la participació (ISO 9999:2016; UNE-EN ISO 9999:2017; OMS).

La utilització de l'equipament clínic i dels diferents PS per a la mobilització i el desplaçament segur dels usuaris, suposa un replantejament i una reformulació de la nostra forma tradicional de pensar i obrar en referència al comportament postural i gestual dels professionals així com la consideració de noves formes d'ensenyar habilitats d'actuació fonamentals per a la millora i la promoció dels entorns educatius i professionals. Com qualsevol innovació, precisa de temps, per avaluar, implementar i re-avaluar aquestes noves pràctiques, durant les tasques quotidianes

El manteniment i l'estimulació de la mobilitat de la persona és un important objectiu dels sectors sanitaris i socio-sanitaris, sobretot en els casos en els que la persona precisa una ajuda externa per la seva mobilització. És partint d'aquests aspectes de seguretat clínica que cal assegurar també la seguretat i la càrrega física dels professionals cuidadors dintre dels límits acceptables.

Els instruments de categorització i avaluació de la capacitat física i cognitiva de la persona, són part essencial per al procés de selecció del producte de suport més adequat i adaptat a les necessitats de la persona. Així les proves físiques, les escales d'avaluació i de categorització de la mobilitat, així com de les necessitats d'assistència física i verbal, ajudaran als equips interdisciplinaris a establir unes guies d'actuació coherents per a assegurar la millora de les tasques i de les activitats assistencials.

DIRIGIT A:

Tutors de pràctiques del SEVAD del curs 20/21: Professionals diplomats o graduats en Infermeria, Teràpia Ocupacional, Fisioteràpia, Treballadores Socials, Psicòlegs, Metges...

2. OBJECTIU GENERAL

El curs, pretén aportar les bases fonamentals sobre: 1. Els diferents instruments d'avaluació, relacionats amb les tasques de mobilització i desplaçament segur terapèutic i 2. La detecció de necessitats de diferents productes de suport per la mobilitat i la mobilització de persones amb situació de dependència, en el marc actual d'implementació de nous models assistencials com són el Model d'Atenció Integral Centrada en la Persona; el Model SPHM (Safe Patient Handling and Mobility) i més específicament, el Model Single Handed Care.

3. OBJECTIUS ESPECÍFICS D'APRENENTATGE

Al finalitzar el curs l'estudiant serà capaç de:

- Fomentar els principis preventius dels riscos adversos del professional i de la persona gran, derivats de les tècniques de mobilització manual sub-optimals
- Avaluar observacionalment les principals necessitats, en matèria de productes de suport, durant les activitats de mobilitat i de mobilització
- Proporcionar suport informatiu i formatiu als receptors dels serveis i als seus cuidadors principals, sobre els diferents productes de suport a la mobilitat i la mobilització
- Adquirir els coneixements bàsics, per desenvolupar un protocol adaptat a les necessitats de mobilitat i de mobilització segura de les persones en situació de dependència, amb l'elecció dels productes de suport més adaptats

4. CONTINGUTS DEL CURS

UNITAT I | INTRODUCCIÓ I ESTAT DE LA QÜESTIÓ

- “Manual Handling” versus Safe Patient Handling and Mobility
- Riscos Adversos
- Enfocament ergonòmic multidimensional
- Single Handed Care
- Maneig domiciliaria del COVID-19 i mesures de prevenció i control en les tasques de mobilitat i mobilització segura
- Recomanacions generals i específiques davant el COVID-19

UNITAT II | COMPORTAMENT SEGUR DEL PROFESSIONAL

- Activitat física preventiva
- Mobilitat articular i consciència corporal
- Coordinació gestual
- Comportament corporal amb seguretat

UNITAT III MOBILITAT I MOBILITZACIÓ TERAPÈUTICA

- Procés d'interacció terapèutica
- Desplaçament natural (Patró natural de moviment)
- Seqüències de redreçament
- Desadaptació i desafereciació psicomotriu
- Facilitació i inhibició psicomotriu
- Mobilització centrada en la persona
- Anàlisi de la tasca assistencial i detecció de necessitats

UNITAT IV | INSTRUMENTS D'SCREENING; CATEGORITZACIÓ I AVALUACIÓ DELS NIVELLS DE MOBILITAT

- Screening de la mobilitat segmentària
- “Mobility Gallery” (Galeria de mobilitat)
- “Bed Side Mobility Assessment Tool” (BMAT)
- Algoritmes d'actuació

UNITAT V | EQUIPAMENT MÈDIC I PRODUCTES DE SUPORT

- Instruments de prevenció i d'atenció i cura
- Llit clínic
- SEMP'S preventives i terapèutiques
- Instal·lació, posicionament i precaucions preventives i terapèutiques
- Estimulació sensorial de la persona i activació sistèmica de la persona
- Ajudes majors (aparells mecànics de verticalització; aparells elèctrics de verticalització; aparells d'elevació mòbils; sistemes d'elevació de sostre)
- Ajudes menors (Superfícies de reducció de la fricció, llençols de lliscament, tubulars lliscants, sistemes de lliscament integrats...)

UNITAT VI | ACTIVACIÓ DE LA MOBILITAT I MOBILITZACIÓ AL LLIT

- Reposicionaments i instal·lació en posició lateral
- Reposicionaments longitudinals cap a la capçalera
- Sortides i entrades del llit/al llit segons estratègies motrius
- Sedestació a cantell del llit

UNITAT VII | ACTIVACIÓ DE LA MOBILITAT I MOBILITZACIÓ A LA CADIRA I TRANSICIONS DEL LLIT A LA CADIRA

- Marxa per reptació, amb les natges
- Transicions del llit a la cadira
- Reposicionaments i posicionament a la cadira

UNITAT VIII | ACTIVACIÓ DE LA MOBILITAT I MOBILITZACIÓ CAP A LA POSICIÓ DRETA

- Assoliment de la bipedestació des de la cadira
- Desplaçaments a la marxa

5. METODOLOGIA DOCENT

Exposició teòrica i teòrico-pràctica amb imatges i vídeos amb demostracions pràctiques en situació de simulació.

El curs està pensat per fer-ho de manera presencial. En cas de no poder-ho fer per la situació

sanitària actual s'adaptaria al format on-line amb classes on-line i sincròniques.

6. AVALUACIÓ

- Assistència a un 80% de les sessions
- Exposició d'una situació pràctica de detecció de necessitats i propostes de millora

7. PROFESSORAT I COORDINACIÓ

PROFESSORAT

Carles SALVADÓ ESCARRAMÁN.

Formació Acadèmica

Diplomatura i grau en Fisioteràpia, Escoles Universitàries Gimbernat (UAB), Barcelona. Màster en Prevenció i Gestió de Riscos de la Comunitat, Escola de Prevenció i Seguretat Integral (UAB), Barcelona. Màster en Ecologia Emocional (Fundació Àmbit – Institut Ecologia Emocional).

Advanced Manual Handling Trainer (Single Handed Care); Formateur Référent en Ergonomie et Ergomotricité – n. R/204/52/13 (INRS – France); Formador PRAP en Prevenció de Riscos Associats a les Activitats Físiques – Trastorns Musclesquelètics en Àmbits Sociosanitaris (Ergoteam France); Freelance Safe Patient Handling Trainer and Advisor (Serveis de consultoria per a la indústria de l'equipament mèdic); Certificació en Facilitació i Dinàmiques de Grup (Fundació Àmbit – Institut Ecologia Emocional).

Expertesa Professional

Professor col·laborador i de postgrau, Venia docendi UAB; en Escoles Universitàries "Gimbernat"; Universitat de Manresa (FUB); Professor de formació contínua en UVic (Centre d'Estudis Sanitaris i Socials); Serveis de fisioteràpia i rehabilitació domiciliària per a persones grans amb mobilitat reduïda.

COORDINACIÓ

Manuela YERBES

Formació acadèmica

Diplomada en Teràpia Ocupacional a l'Escola Universitària Creu Roja de Terrassa (EURC), centre adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Postgrau en rehabilitació cognitiva a l'Institut Superior d'estudis psicològics (ISEP), Barcelona. Màster Oficial en Bioètica a l'Institut Borja de Bioètica de la Universitat Ramon Llull. Formada en l'escala AMPS (Assessment of Motor and Process Skills). Mapadora avançada, curs del mètode Dementia Care Mapping (DCM).

Expertesa professional

Es ressalta l'experiència com a terapeuta ocupacional en l'àmbit de la gent gran i les malalties neurodegeneratives a la residència assistida Olivaret-Eixample i la residència assistida per a Gent Gran Gràcia (Departament de Treball, Afers Socials i Famílies).

Actualment, coordinadora de la formació continuada i docent col·laboradora a l'EUIT. Membre del Consell Deontològic del Col·legi Oficial de Terapeutes Ocupacionals de Catalunya (COTOC) i membre del grup de gent gran del COTOC.

8. DADES

TOTAL HORES	10 hores en format presencial. <i>Degut a la situació sanitària actual, en cas de no poder fer el curs de manera presencial s'adaptaria a nivell on-line i es farien 6 hores (3 sessions sincròniques de 2h) i treball autònom mitjançant la plataforma educativa Moodle.</i>
LLOC	EUIT, Carrer de la Riba, 90. 08221 Terrassa, Barcelona
DATES I HORARIS	29 octubre de 2021 De 9:00h a 14:00h i de 15:00h a 20:00h
NÚM. PLACES	20 places
INSCRIPCIONS	FORMULARI D'INSCRIPCIÓ
MÉS INFORMACIÓ	formaciocontinuada@euit.fdsll.cat